

Přímá volba prezidenta a ověřování podpisů

Když jsem si dnes v 19 hodin pustil hlavní zpravodajskou relaci na ČT4 (Události), byl jsem zděšen a raději jsem ji hned vypnul. Znova se tu zpochybňovala přímá volba hlavy státu, na které se po letech váhání dohodli poslanci a která je zakotvena v Ústavě. K přímé volbě prezidenta se upínají naděje většiny občanů, kteří chtějí mít na tomto místě člověka, kterému důvěřují¹. Nynější poslanecké sněmovně občané příliš nedůvěřují; zastupují totiž spíše zájmy sponzorů svých politických stran než zájmy voličů. Přímá volba by obešla různé klientelistické vazby a mohla by významně zlepšit politickou kulturu. V tomto směru se vyjadřuje například prezidentský kandidát Jan Fišer.

Pokud se přímou volbu nepodařilo ani tentokrát uskutečnit, zřejmě by to narušilo důvěru občanů v náš parlamentní systém - zřejmě by z toho profitovali hlavně komunisté, nebo jiné extremistické proudy (Piráti apod.).

Ve skutečnosti jde jen o technický problém. Autoři volebního zákona zvolili pro ověřování platnosti hlasů na listinách kandidátů poměrně sofistikovanou statistickou metodu - test na AQL² - *průměrnou úroveň kvality*, která se však běžně používá např. v průmyslu³. Neuvědomili si však, že s ní budou pracovat naprostí laici, kteří o matematické statistice nemají ani tušení.

Chceme-li rychle otestovat kvalitu výrobků ve skladu, odebereme *náhodně vybraný soubor* (tzv. statistický vzorek), kupříkladu 5% výrobků, a důkladně je otestujeme. Zjistíme tak s určitou pravděpodobností procento zmetků. Pokud chceme tento údaj upřesnit, provedeme nový výběr statistického vzorku, což můžeme vícekrát opakovat. Je přirozené, že procento zmetků při opakovaných testech nebudeme sčítat, ale můžeme výsledky zprůměrnovat, čímž odhad kvality upřesníme. Autoři zákona zřejmě opomněli uvést příklady, jak v praxi postupovat.

Korunu všemu ovšem nasadili *pracovníci médií*, kteří jsou schopni smíchat všechno dohromady, neumějí rozlišit, co je podstatné a co nikoli.

Jsem spíše skeptik - asi budeme muset projít těžkou zkouškou, jakou nyní prochází Řecko, aby se dostali správní lidé na svá místa a spravedlnost dostihla ty, kteří využili porevoluční chaos k svému obohacení.

V Davli, 24. listopadu 2012

Ing. Jan Matys

¹ Snad není třeba připomínat ostudné okamžiky při poslední volbě prezidenta sněmovnami...

² Average Quality Level

³ Znáám ji ze svého působení v oboru polovodičů před 30 lety